

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kutseõppe kohandamine tööturu vajadustest lähtuvalt

Teet Tiko

Kutsehariduse osakonna asejuhataja

24.05.2018

OSKA eesmärgid

- ❖ Tööjõu- ja oskuste vajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA eesmärk on Eesti majanduskasvu toetamiseks tööturul toimuvate muutuste ja ühiskonna vajaduste jõudmine hariduse ja koolituse pakkumisse ning tööandjate, erialaliitude ja õppeasutuste koostöö tugevdamine.
- ❖ OSKA väljundina koostatakse viie aasta jooksul ühtse metoodikaga kogu riigi majandustegevuse ulatuses (24 tegevusvaldkonnas) Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosid, mille käigus võrreldakse analüüsitud tööjõu ja oskuste vajadust erinevate haridustasemetega ning täiendus- ja ümberõppe koolituspakkumisega ning tehakse ettepanekuid koolituspakkumise mahu ja sisu korrigeerimiseks.

OSKA soovitude elluviimine (1)

Haridus- ja tööturupoliitikas on eesmärk viia OSKA soovitud ellu järgnevalt:

- ❖ Kõrgharidusse viiakse OSKA soovitud läbi kõrgkoolidega sõlmitavate halduslepingute. Alates 2017. aastast on halduslepingutesse viidud punkt, mille kohaselt kasutab ülikool õppekava avamise analüüsimisel, õppekava arendamisel ja õppe läbiviimisel tööjõu ja oskuste vajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA valdkondlike raportite tulemusi ja soovitusi.
- ❖ Elukestva õppe arendamiseks kooskõlas OSKA soovitudga kohustati alates 2016.a. kutseõppeasutusi täienduskoolituse riikliku koolitustellimuse saamiseks täienduskoolituse õppekavade väljatöötamisel ning koolituste pakkumisel arvestama OSKA raportites välja toodud soovitusi. Tulevikus planeeritakse laiendada riiklikku täienduskoolituse tellimust ka kõrgkoolidele, et oleks võimalik OSKA soovitusi rakendada täielikumalt.
- ❖ Kutsehariduses võetakse OSKA soovitusi arvesse riiklike koolituskohtade tellimisel. Riiklike koolituskohtade tellimisel soovitatakse koolidel lisaks koolipõhise õppe stabiilsele tellimusele koostöös tööandjatega viia läbi veel suuremas mahus töökohapõhist õpet.
- ❖ Haridus- ja teadusministeeriumi eestvedamisel suunatakse teisi ministeeriume OSKA järeldusi ning ettepanekuid rakendama. Ühelt poolt teavitatakse ministeeriume valdkondlike raportite tulemustest, kuid OSKA ettepanekuid tööjõu ja oskuste planeerimisel suunatakse teised ministeeriumid arvestama ka haldusala arendusprogrammide ja nende tegevuskavade koostamisel ja rakendamisel.

OSKA soovitude elluviimine (2)

Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalas:

Mitmed Haridus- ja Teadusministeeriumi rakendatava Eesti elukestva õppe strateegia 2020 meetmed on kooskõlas OSKA uuringutes läbivalt tehtud ettepanekutega.

- ❖ Kõrg- ja kutsekoolides on rakendunud täiendavad tegevused õppe katkestamise vähendamiseks;
- ❖ Ettevõtluse arendamist toetatakse EETA (ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel) programmist;
- ❖ IT Akadeemia programmist toetatakse ka muudes valdkondades IT pädevuste õpetamist;
- ❖ Digipädevuste parandamiseks on SA Kutsekoda 2017.a. alustanud kutsestandarditesse erialaste digipädevuste kirjelduste lisamist.

OSKA soovitused

OSKA soovitused Haridus- ja Teadusministeeriumile ja õppeasutustele võib jaotada viide rühma:

- ❖ Koolitustellimus
- ❖ Õppekavad
- ❖ Õppekorraldus
- ❖ Rahastamine
- ❖ Mainekujundus

Koolitustellimus

Soovitused:

- ❖ *Koolitusmahud* – valdavalt jätta samaks või suurendada, üksikud ettepanekud vähendada. Suurem probleem on pigem katkestamise vähendamine;
- ❖ *Erialad* – tasemete lisamine (eriti 5. tase), proportsioonide muutmine, uute õppekavade väljatöötamine;
- ❖ *Täienduskoolitus* – mahtude ja kursuste mitmekesisuse suurendamine –.

Hinnang rakendatavusele:

- ❖ Koolitusmahud muutuvad pidevalt, suurem otsustusõigus koolidele ja kohalikele partneritele;
- ❖ Allikad HTM tellimus, Töötukassa, ettevõtted, probleem koolide suutlikkus täita koolitusmahtusid.

Õppekavad

Soovitused:

- ❖ Vastavus kutsestandarditele;
- ❖ IKT-oskused kõikides valdkondades;
- ❖ Kaasaegsed tehnoloogiad ja seadmed;
- ❖ Üldoskuste arendamine ja LTT osatähtsuse suurendamine;
- ❖ Õppemeetodite kaasajastamine ja laiendamine;
- ❖ Õppematerjalide kaasajastamine ja digitaliseerimine;
- ❖ Lõpetajate praktiliste oskuste taseme tõstmine;
- ❖ Enam tervikpildi mõistmist ja enda rolli mõtestamist tervikprotsessis.

Hinnang rakendatavusele:

- ❖ Õppekavaarendus teostatav, nõuab aega ja head koostööd;
- ❖ Üldoskuste arendamine põhikooli ülesanne;
- ❖ Õppevara ja meetodite uuendamine raske inimeste

Õppekorraldus

Soovitused:

- ❖ Töökohapõhise õppe tutvustamine ja laiem rakendamine;
- ❖ Õpetajate stažeerimise võimaluste suurendamine;
- ❖ Praktika korraldamise paindlikkuse suurendamine ja koostöö ettevõtetega;
- ❖ Valdkonna spetsialistide kaasamine õpetajatena;
- ❖ Valdkonna kompetentsikeskuste (spetsialiseeritud koolide) loomine.

Hinnang rakendatavusele:

- ❖ Töökohapõhine õpe nõuab head koostööd;
- ❖ Korralduslikud probleemid võimalik lahendada;
- ❖ Koolivõrgu ümberkorraldamine keeruline.

Rahastamine

Soovitused:

- ❖ Toetuste ja stipendiumide suurendamine;
- ❖ Praktikajuhendajate koolitamine;
- ❖ Õppekorralduse kulude kompenseerimine (praktika ja töökohapõhine õpe);
- ❖ Investeeringud ja soetused;
- ❖ Valdkonna õppe rahastamise suurendamine.

Hinnang rakendatavusele:

- ❖ Stipendiumid peamiselt ettevõtjate rakendada;
- ❖ Uus rahastamismudel alates 2018;
- ❖ Investeeringud ja soetused vastavalt võimalustele.

Mainekujundus

OSKA uuringute üks läbiv ettepanek on olnud erialade populariseerimine.

Soovitused:

- ❖ Koostöö ettevõtlusorganisatsioonide ja karjäärinõustajatega;
- ❖ Lahtiste uste päevade ja koolikülastuste korraldamine;
- ❖ Erialade tutvustamine ja populariseerimine;
- ❖ Huvihariduse võimaluste laiendamine ja rahastamine.

Hinnang rakendatavusele:

- ❖ Ühiskonna väärtushinnangute muutmine väga raske ja pikaajaline tegevus;
- ❖ Valitsuse otsus rahastada riigi poolt täiendavalt huvitegevust ja huviharidust (2017. aastal 6 milj € ja

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna!

Teet.Tiko@hm.ee
www.hm.ee